

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/511/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214200599
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4214200599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: BECK FINANC, s.r.o., so sídlom Bratislava, Rožňavská 1, IČO: 35 830 522, zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & BOHUNICKÝ s.r.o., so sídlom Bratislava, Lermontovova 18, IČO: 35 967 421, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ a advokát JUDr. Michal Bohunický, proti žalovanej: Y. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom V., U. I. XXX, zastúpenej opatrovníkom Mesto Kolárovo, Kostolné nám. 1, IČO: 306 517, o zaplatenie 1.328,20 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 21. novembra 2014 č. k. 7C/26/2014-45, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu o zaplatenie 1.328,20 eura s príslušenstvom zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Právne vec odôvodnil poukazom na ust. § 52 ods. 1 až 4, § 100 ods. 1, § 101, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), § 2 písm. b/, § 3 ods. 1 a 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „OSP“) a § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania vznikol dňa 24. 02. 2009 záväzkovoprávny vzťah uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorého súčasťou boli obchodné podmienky, ktoré žalovaná ako dlžník ovplyvniť nemohla, pretože boli pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov. Poskytujúc ochranu žalovanej ako spotrebiteľke v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. konštatoval, že žalobca podal žalobu dňa 17. 01. 2014, po uplynutí trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 OZ, ktorá začala plynúť najneskôr dňa 29. 10. 2010 (nasledujúci deň po konečnej splatnosti úveru) a uplynula dňa 28. 10. 2013. Z titulu premlčania uplatneného nároku žalobu zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 OSP a žalovanej nepriznal náhradu trov konania, pretože si takýto nárok neuplatnila.

Žalobca napadol rozsudok v zákonnej lehote odvolaním, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasil s právnym názorom prvostupňového súdu pokiaľ ide o premlčanie jeho nároku. Poukázal na ustanovenie čl. VII bod 30 v spojení s § 5a ods.1 písm. b/ a ods. 2 až 4 zákona č. 102/2014Z.z., z ktorého vyplýva, že ustanovenie § 5b právneho predpisu sa nevzťahuje na danú vec, pretože zákon neobsahuje žiadne ustanovenie o spätnej účinnosti § 5b, ktorý zákon nadobudol účinnosť dňa 01. 05. 2014. Poukázal na rozhodnutia ÚS SR, NS SR, nepripúšťajúce retroaktivitu. Súd nemôže z úradnej povinnosti prihliadať na námietku premlčania.

Opatrovník žalovanej v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za súladný so zákonom.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP), a že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 OSP) a s verejným vyhlásením rozsudku (§ 156 ods. 3 OSP) dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ustanovením § 219 ods. 2 OSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Uvedené ustanovenie zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 157 ods. 2 OSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP). Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvého stupňa a k námietkam uvedeným v odvolaní žalobcu odvolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je dostatočne odôvodnené a tým aj preskúmateľné.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd sumarizuje, že žalobca sa svojho nároku domáhal na základe nájomnej zmluvy s následnou kúpou prenajatej veci uzatvorenej 24. 02. 2009 č. 29001096, podľa ktorej sa žalovaná zaviazala zaplatiť prvú mimoriadnu splátku 176 eur a 20 mesačných splátok po 57,61 eura, celkovo 1.328,20 eura. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dojednaná na deň 28. 10. 2010. Žalovaná z dlžnej sumy nič neuhradila.

Podľa § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Na potvrdenie záverov súdu prvého stupňa, k dôvodom odvolania žalobcu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci - k aplikácii ustanovenia § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa odvolací súd uvádza, že sporom dotknutá zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicu rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a Zákon o ochrane spotrebiteľa ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nepochybné uzatvorená zmluva je zmluvou typovou, uzatvorenou medzi žalobcom, ktorý bol podnikateľom, s predmetom konania, ktorý sa týkal jeho podnikateľskej činnosti (dodávateľ) a žalovanou ako spotrebiteľkou, ktorá nemala možnosť jej predformulovaný obsah ovplyvniť a teda pri vzájomnej kontraktácii bola zjavná faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľkou. Za danej situácie tak na právne vzťahy účastníkov konania je dôvodné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a to aj pokiaľ ide o posúdenie premlčania. Súd prvého stupňa v danom prípade takto postupoval, vzal na zreteľ ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. keďže ako „orgán rozhodujúci o nárokoch za spotrebiteľské zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod brániaci priznaniu plnenia požadovaného návrhom a zohľadnil i ust. § 52 ods. 2 vetu tretiu OZ, účinnú od 01. 05. 2014. Zákom č. 102/2014 Z. z. pod bodom 11, čl. VIII bol do zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa zavedený nový § 5b, pričom ide nepochybné o legislatívne vyjadrenie princípu ochrany slabšej strany, in concreto spotrebiteľa v právnych vzťahoch. Tento zákon nadobudol účinnosť 1. mája 2014, a zákonodarca nestanovil žiadne intertemporálne pravidlá. Inými slovami, okrem údajov o účinnosti novej právnej úpravy absentujú pravidlá koexistencie starej a novej právnej úpravy. Môže preto vzniknúť otázka, či sa nová právna úprava obsiahnutá (okrem iného) v spomínanom ustanovení § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má aplikovať aj na vzťahy vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy.

Celkové nastavenie spoločenských procesov v oblasti ochrany spotrebiteľa je nepochybné. Smeruje k maximalizácii ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany v právnych vzťahoch. Pomerne jasným a nepochybným sa javí úmysel zákonodarcu i zákona a výklad konkrétneho ustanovenia je tak len derivátom elementárneho pravidla, že každá právna norma sa má vykladať na prospech toho, na ochranu ktorého je primárne určená. Výklad tejto normy môže byť výkladom buď „in dubio mitius“ (v pochybnostiach miernejšie, teda „právnoochranné“ vo vzťahu k adresátovi tejto ochrany), alebo výkladom iným, ktorý by ale priznával adresátovi právnej ochrany menej práv, ako bolo „v úmysle“. Pri rozdielnej interpretácii tak v tomto svetle treba dať prednosť výkladu „právno-ochrannému“, ak je to z celkového kontextu nepochybné.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu sa stotožňuje so súdom prvého stupňa potiaľ, pokiaľ v právnom posúdení danej právnej veci aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (v znení účinnom od 1. mája 2014), účinného v čase napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa. Navyše, podľa znenia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 1. apríla 2015) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinného od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinného od 1. apríla 2015) a po ich zohľadnení a po zohľadnení právnych predpisov, ktorých sú súčasťou a ktoré nemajú prechodné ustanovenia, je potrebné prijať ten právny záver, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmito dňom, pričom je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. V tomto smere odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 12/2014 zo dňa 21. apríla 2015. Odvolací súd sumarizuje, že ak je v praxi výkladovo ustálené, že v prípade § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa sa jedná o normu procesnú, a zároveň ak zákonodarca nestanovil osobitný právny (intertemporálny) režim pre túto situáciu, platí pravidlo okamžitej aplikability. Z uvedeného vyplýva že súd má prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy.

Podľa § 100 ods. 1 OZ sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Na základe uvedeného je nesporné, že v danej právnej veci platí všeobecná premlčacia doba v dĺžke troch rokov podľa ustanovenia § 101 OZ, na ktorú súd prvého stupňa správne prihliadol v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať, teda uplatniť po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde, t.j. keď je actio nata. Actio nata nastáva vo väčšine prípadov splatnosťou dlhu, t. j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením.

V danej veci súd prvého stupňa správne ustálil, že konečná splatnosť úveru bola dojednaná na deň 28. 10. 2010 a nasledujúcim dňom začala plynúť 3-ročná všeobecná premlčacia doba na podanie návrhu, ktorá uplynula 29. 10. 2013. Žaloba bola podaná na súde 17. 01. 2014, teda bola podaná po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, a preto súd prvého stupňa správne žalobu zamietol.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil, pričom v ďalšom už len poukazuje na zdôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa bez toho, aby opakoval výsledky vykonaného dokazovania (§ 219 ods. 2 OSP).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1, 2 a § 151 ods.1 veta prvá OSP a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov konania, lebo takýto návrh nepodala a ani jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.